

⊙ · ⊙ · ⊙ ⊙ · ⊙
République Algérienne Démocratique et Populaire
⊙ ⊙ · ⊙ ⊙

Ministère de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche Scientifique

المركز الجامعي لميلة

المرجع:

معهد الآداب واللغات
قسم اللغة والأدب العربي

أسلوب التكرار في
القرآن الكريم
« سورتا الشعراء والقمر »
* أنموذجا *

مذكرة مقدمة لنيل شهادة الليسانس في اللغة والأدب العربي
تخصص: لغة عربية

⊙ ⊙ · ⊙ ⊙

⊙ · ⊙ · ⊙ · ⊙
⊙ · ⊙

السنة الجامعية: 2014/2013

عمل

.. . . .
.. . . .
..
.. . . .
.. . . .
.. . . .
.. . . .
...
... . . .
..
.. . . .
.. . . .

... 00 00

.. 00

.. . .

إلى الذین قال فیهما الله تعالى:

.

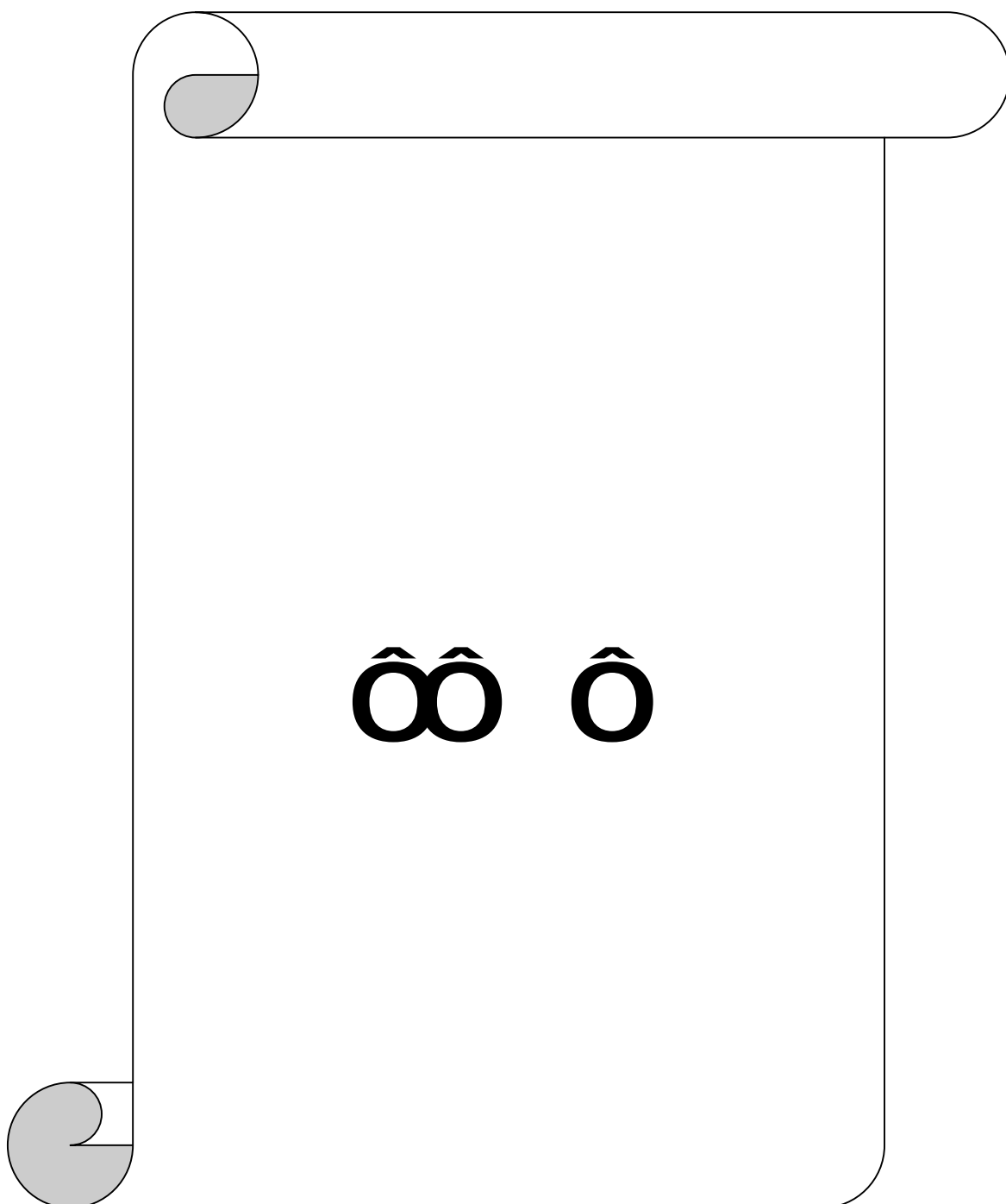
. ❁

. ❁

.. . . : Ø ; ❁

.. . . ❁

..

ôô ô

Õ Õ
.....
.....

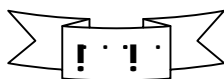
Õ Õ
.....
.....

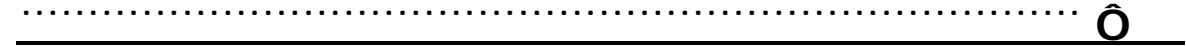
Õ Õ Ù
Ù Õ Ù
Õ Õ Ù Ù
Õ Õ Õ
.....

, -
Õ Õ Õ Õ Õ Ù
Õ Õ
.....
Ù Õ Õ Õ
.....

Ô Ô »:
Õ Õ :€! !
.....

Õ Õ
Õ Õ
.....
Ù
.....

Ô - Õ

..... € - €

..

€ »: ù ù

.. (Ł

Ô Ô Ô »: ù

Õ Õ .. €

.. ù

Õ Õ Õ Õ

.....

Õ Õ Õ Õ ù

..

..

.. ù

Õ ù .. ù

ù ù

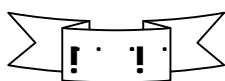
Õ Õ .. ù

..

! ! € Ô Ô - ù

..

Ø

• ØÔ

ÔÔ

.....

• Ô Ô

: 00 00

. 00 !%

1

U

U

2 €

0

! 1
% % & \$\$\$

0

! 2

"*, ' :) : % , %

_____S

1. 000 000 11111111 000 000 000

2.

3. 00 00 11111111

4.

_____S

5. 00 00 00 00 11111111

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

1 oô ô ô { { { { { { ä ô ô

. ù
. ù
.
. ù
. ù
. ù
2
. ù ù -
.
.
3 ٧

1
2
3
- & . & . & \$ \$ %

..... " " .

..... Ù

..... 1"

..... Ù " "

..... 1 "

..... fl £ Ø » i

..... Ø

..... 2"€ :

.....%+ : Ø ! 1

.....(+* .%.%, \$: : ! 2

!&

!& .1€

.2€

3€

4€

!1
!2
!3
!4

_____!

1. Û

-. fl'*, *' Ł

2. ô ôô ô ô { } { } { } { } ô ô

-. fl' *' + Ł " " Û

4. Û 3,

-. Û fl'*) (Ł "

5, Û

" Û Õ

! 1
"%% : " : &\$%\$

.fl Ł ! 2
"'&' & : % : % , %

"" () : & : Ø : ! 3

"% : : ! 4

! 5
"" +) : " : " :

∴ ∞ . !'

.....
.....
.....
.....
.....

∴! I

:¹ . Ù Ù . . .

..... fl 't ∴! ∴
Ù Ù . . . Ù . . .
.....

² ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞

.....
..... ð ∞ ∞ ∞ %
.....
.....
.....
..... €³ .

- 1- يُنظر : ابن الأثير : المثل السائر، ج3، ص3.
- 2- أبو الطيب المتنبي : ديوان ابي الطيب المتنبي، بقاء العكبري، دار الفكر، ديت، دط، ج4، ص79 .
- 3 - ابن الأثير، ج3، ص11 .

.....
 Ø !%

.....
 Õ
 â â â ä Ý ä ä

..... °1 f)£ äf££
 fl ä £.....

..... Ù Ù
 2" Ù P

..... f)££ ââ ää
 f)££ ä ää f)££ â ââ ä

..... f)££ â
 ä â â â ä æ

..... Ù 1 â 3 f)££

 Ù
 Ù Ù Ù Ù

..... 4"€ æ •
 f)££ â f)££ â f)££ â f)££ â f)££ â

..... f)££ ä f)££ â f)££ â f)££ â f)££ â

..... f)££ ä f)££ â f)££ â f)££ â f)££ â

1- سورة الأنفال الآية : 7-8 .
 2- ابن الأثير: المثل السائر، ج3، ص 5 .
 3- سورة الزمر الآية : 11-15 .
 4- ابن الأثير: المثل السائر، ج3، ص5 .
 5- 1-6 .

..... "â".....

Û Û Û Û

..... â Û

..... 1.....

..... 1.....

Û Ø ! !%

.....² f&S L f% L

³. (.....) (.....) Û

..... Û

4. | | | | | | | |

Û

Û (..... :) Û Û

Û

Û

..... 5

Û

Y

..... 7 3 Ø ! 1

..... 20Û19 Ø²

..... 9 3 Ø ³

..... ⁴

..... 6 1 1991 Ø

..... "%\$! %

â ä f(, t ä â ä

1" (49)

Û () () :

2" :

â æ

3" f&- t ý ã

fl t (æ).

Û

4" :

-2 :

: Û

⊙ ||| ||| ||| ||| |||

⊙ ⊙ ||| ||| ||| ||| |||

1! 49-48 .

2- %" : : Ø .

3- سورة التوبة الآية : 29 .

4- %" .

Ù

ä ä â â ää â å Ý â ä

1" f+&£

Ù

Ù

2"

Ø

- !%

3"

ä

ä

â

â ä

â

â .

4" f%£

Ù

5"

6" f, *£

å

â åÝ ä

å

â ä

1" +&£

2" & £ Ø

3" & £ !%

4" %£

5" \$ £ Ø

6" , *£

Ù

1"

à à ã ä å ä ã
 à â â ä ã å æ å â
 2" (4L ä â ä å à à â

3"

Ù ! &

“ôôô âô ä †††††††† ô”

4.ø

Ù

ôôô ô †††††††† ôôô

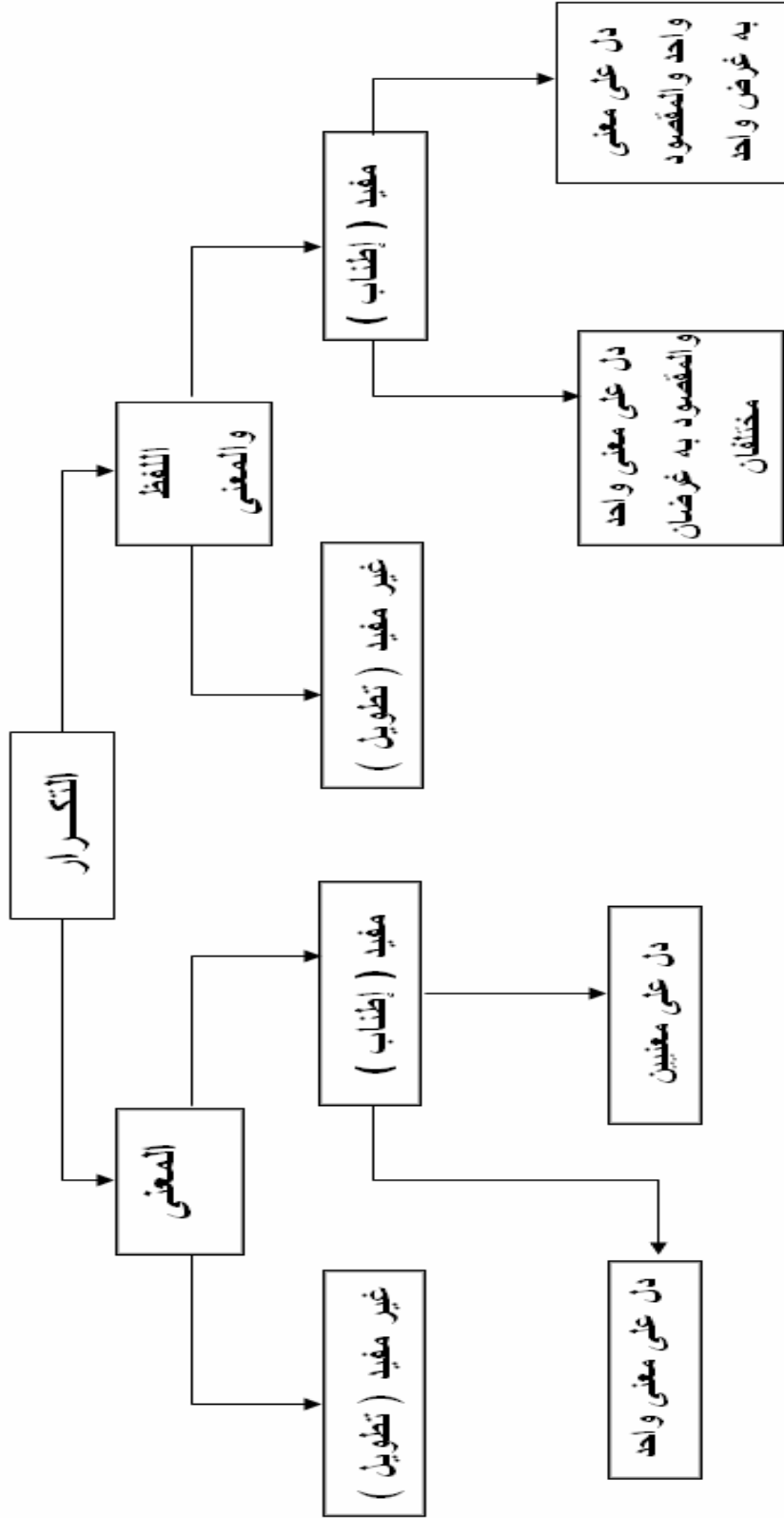
††††††††

- 1- ! : : : \$
- 2- ! : : : (
- 3- - 3 : : : ø : : : (
- 4- ! : : :)

.....
.....
.....

.....

مخطط تقسيم التكرار حسب إفادته

! II

:

:

 *

:

p

1" 1/8 \$

ä

ä

ä â ä

ä

2" (119)

" ä

" "

-

S'

p

S'

p

" "

" ä

p

3" ,

" "

p

p

" ä

p

p

p

1" 1/8 \$: Ø : !

2" 1/8 % : Ø : !

3" 1/8 : Ø : !

"&/% : ! :% :%-'

1" f(£ â á â ä ã ä ä ä :

Ù 1 :Ù

â ä ã

Ù !

!

2.«

» :Ù

Ù

_____ †

Ù

""Ù

_____ **

""

:3"

""

Ù

_____ *

Ù

4

â :

""

3

3

.4: !1

: . . :Ø . . . Ø . . . Ø !2

"" ++ :& : " : " : . . .

.16: !3

""% : !4

..... Ù

 1 ää

 Ù
 Ù
 " ää " i " â
 Ù

 «².

 Ù

_____ f

..... 1 !
 2 !

..... ù " "

ù ù

.....

.....

..... ù
.....

.....

U

1

2 f%

â

3

Ö f & (

ä ä â ä ã â ä

f%

â

4 f% &

Y

â

ä

â

ä

5

f((

â ä

6 f() (

ä

ä

â

ä

ä

â

ä

46 :4 : : Ö¹

17 : : Ö²

46 :4 : : Ö³

132Ü131 : : Ö⁴

569 :1 : : Ö⁵

45Ü44 : : Ö⁶

١! (

1
â
2
Û
Û
Û
3

١! (

â
4 (39) ä ä f(38)
5

1! 13

2! 0 0

1973-2-239

3! 75 2

4! 39-38

5! 13 3 3

â â ã(%

ä ä

f(&Lß

ä âf(' £ â æ äâ

Û 1 f()£ ä

â âäâf((£

â

2

∅ ! (

3 f%£

ä

ä

ä

â

â

â

ä

â

â

4 f% , £

6

5 (35)

i 7 f(£

â

ââ

äâ

â

ä

8

Û

â Û

. 45-41. ! 1

. 412 ! 2

. 110 ∅ ! 3

. 188 ∅ ! 4

. 35 ! 5

. 14 . 3 ! 6

. 4 ! 7

. 14 ! 8

١*! (

١ f&L f%L

٣ f&+L â â ٢ f%L âä

Û

Û

Û

Û

١ +! (

٤ ää

Û Û Û Û

Û

5

- ١ ١ 2-1
- ٢ ١
- ٣ 27
- ٤ 15
- ٥ 113

١٠٠

١٠٠

٢٠٠

٣٠٠

٤٠٠

٥٠٠

٦٠٠

٧٠٠

٨٠٠

١ - الزركشي، البرهان في علوم القرآن، ج3، ص11 .

٢ - 4-3 .

٣ - 231 .4 .

٤ - 155 .

١ %! (

١ f&\$L ١% L

2 " " "

١ %! (

3 (29L æ ý ã æ

Ù 4

â â ä ã ã ã ã ã ã ä .

5 (5L ä ã ã ã ã

6

- 20Ü19. ١
- .11 3 . ٢
- . 29 . ٣
- . 15 3 . ٤
- . 5 . ٥
- .16 3 . ٦

١% (٥

â Ý ä

€ - . ù (61)

ù

ä ä .

!%!(

1 (18ä ä â

3 f(£ fl£ 2

U

U (Ø Ø Ø) U

U () U

18 18 18
84 4 4
3 - سورة التكاثر الآية : 4-3
231 4 4

... .. ā ... f17ك â .bē Û
 Û ² f&\$ك ... f%ك i¹ (18)

3"
 س

Û ""' ... ""' ... ""' ... ""'
 '1 ... '1 ""' ... ""'
 ä â ... Û
 ⁴ (18)

... .. () Û
 ()

... ..
 Û Û

1 . 18Ü17.
 2 . 20Ü19.
 3 . 12 .
 4 . 18 .

..... Õ

ã Õ Û Û
 â ä ä f38 Õ ã
 2... 1 (39

..... ä ã
 ä ä ã f43 ã æ
 ä ä ã ã ä ã f44
 ã 3 f45)
 4...

..... Ø Ø ð

..... ä ä
 Û 5 (119 ä ã ä

1. 39Ü38 Õ

2. 14Ü13 Õ

3. 45Ü43 Õ

4. ينظر: الزركشي، ج 3، ص 16.

5. 119 Ø Õ

١ (35) ā ā ā :
2. ù

Ø †

3 f f f
4 i f2)
5 (2) ā ā ā f f f
6 (9) ā ā ā

†

7 f f f
8 ù ù ù

†

1 ù 1 ā

- 1- سورة المؤمنون الآية : 35.
- 2- ينظر: البرهان في علوم القرآن، الزركشي، ج3، ص14 .
- 3- سورة الحاقة الآية : 2-1.
- 4- سورة القارعة الآية 2-1.
- 5- سورة القدر، الآية : 2-1.
- 6- سورة الواقعة ، الآية : 8-9.
- 7- سورة التكاثر الآية: 4-3 .
- 8- ينظر: البرهان في علوم القرآن، الزركشي، ج3، ص17 .

..... 1

¹- سورة الرحمان الآية: 13 .

()

∅

...

.

ôô

.

..

.

.

.

.

الفصل الثاني (التطبيق) التكرار ودلالاته في سورتي الشعراء والقمر

.....! |

.....! %

(le phonème) ❖

1.

∅ " . ù

'fl' - & 't' 'fl%' \$ 't' 'fl%' \$ 't'

..... ù

∅ ∅

2. €

.....! %

1

.....'fl' 't'

.....»³ âä.

.....4.

.....! 1

.....! 2

.....! 3

.....! 4

.....! ++

الفصل الثاني (التطبيق) التكرار ودلالاته في سورتي الشعراء والقمر

..... »⁰¹

.....²€

..... ù : -

ù '1 ù '1

..... ä ù

..... ù '1 p

..... ".....³€

..... ù

.....

.....

.....

.....

.....⁴ f(£ f(£

.....⁵" f(£ â 'f&£

..... ù <

..... ".....

..... >

..... ù

..... (: !¹

..... !²

..... " + & !³

..... (! ' : !⁴

..... "& % !⁵

الفصل الثانى (التطبيق) التكرار ودلالاته فى سورتى الشعراء والقمر

..... 1

..... Ù

f|٤ æ â â ä ä. <

..... 1 f|٤ ä

..... !

..... -

f|\$, ٤ â f|\$, +٤ â ä <

2 f|\$, ٤ â f|\$, -٤ ý ä äâ â ââ

.....

f|%٤ <

..... 3 f|%, ٤ â

..... ! *

..... Ù

..... 4

..... 1 !

..... 2 !

..... 3 !

..... 4 !

..... (\$*! ' - ' : % +(: : : :

الفصل الثانى (التطبيق) التكرار ودلالاته فى سورتى الشعراء والقمر

! II

! %

1

U

² f&% ء

â ä

f١, ء

.U Ø

f١ %

f١ \$ء

ä

f١- ء

³ f١ &ء

â ä â â

U

⁴ ffء ã

â æ

U

i

5

i

""&&(: . . . !¹

"&% : . . . Ö²

"" , & ++ : . . . Ö³

""* : . . . Ö⁴

Ø : . . . Ö⁵

""&** : " : % +*

الفصل الثانى (التطبيق) التكرار ودلالاته فى سورتى الشعراء والقمر

١% _____

٠

٠

٠

—

—

٠

٠

1٠

٠

٠

2٠ ٠

٠

٠

3٠

4٠

٠

٠ % ٠

1

٠ \$ %

2

٠ \$:

3

٠ \$:

4

الفصل الثاني (التطبيق) التكرار ودلالاته في سورتي الشعراء والقمر

_____ f &

_____ .% &

_____ .fl ؤ *

_____ f l ؤ _____
1" _____ ù .! _____

2" f l ؤ ä f l ؤ æ â â ä ä.

_____ ù _____
_____ ù _____
_____ ù _____

ù _____ ù _____
_____ ù _____
3" _____

ù _____ ù _____
4" _____ ù _____

_____ ð ð _____ 1

"& &

"-! , _____ 2

"(((: (_____ 3

"%\$& :% : " : % , (: _____ 4

الفصل الثاني (التطبيق) التكرار ودلالاته في سورتي الشعراء والقمر

..... Ù <

..... Ù

() لأنّ في المذكور أشياء عديدة في كل واحد منها أية فيكون على التوزيع.¹

..... â ä ä æ â وجملة <

..... , Ù

..... Ù æ â "

..... , -

..... 1 - "

..... 2. «

..... Ù fɬ ä وجملة <

..... Ù

..... 3

..... fɬ ä fɬ æ â â ä ä

..... "o Ù Ù

..... Ù " Ù Ù <

..... Ù

..... 3

!1 : "%\$&

: " !2

'%% .%*

!3 : "%\$&

الفصل الثانى (التطبيق) التكرار ودلالاته فى سورتى الشعراء والقمر

..... " â" â
.....

..... " â
..... Ý ä âä â â Ù
..... â Ù
.....

..... Ý ä âä Ù
..... 1..

..... ! & &

..... *

..... % - : % : : !¹

الفصل الثانی (التطبيق) التكرار ودلالاته فی سورتي الشعراء والقمر

U . . . U . . . P
 . . . 2 f%*E . . . 1 f)E ä . .
 . . . 3 (23)

U . . . " "
 . . . U . . . 1 ä . . . " "
 U . . .
 . . . 4" . . .
 " "
 . . . U . . . ä
 " " 5

 . . . U . . . 1 " "
 U . . .
 " " . . . U U . . .

...ôô{|||||}ôô . ô . ô . ô

..."\$) : . . . ! 1
..."% : . . . ! 2
..."&' : . . . ! 3
...%+* ·&+ . . . : . . ! 4
..."%+ : . . . ! 5

الفصل الثاني (التطبيق) التكرار ودلالاته في سورتي الشعراء والقمر

• • • • • } } } } } • • • • •

• • • • • } } } } } • • • • •

1. • • • • • ù • • • • •

• • • • • *

2 f%£

³ i f%£ • • • • • ä â • • • • • ù

ù • • • • • ù

4. • • • • • ù • • • • • ù

ù !

!

ù

ù

5. • • • • •

6

⁷ f(£ • • • • • â • • • • •

1! • • • • • " %) % • • • • •

2! • • • • • " % " : • • • • •

3! • • • • • " % + : • • • • •

4- يُنظر: • • • • • " - , : • • • • •

5! • • • • • " % % • & + • • • • •

6! • • • • • " \$ - : • • • • •

7! • • • • • " \$ (: • • • • •

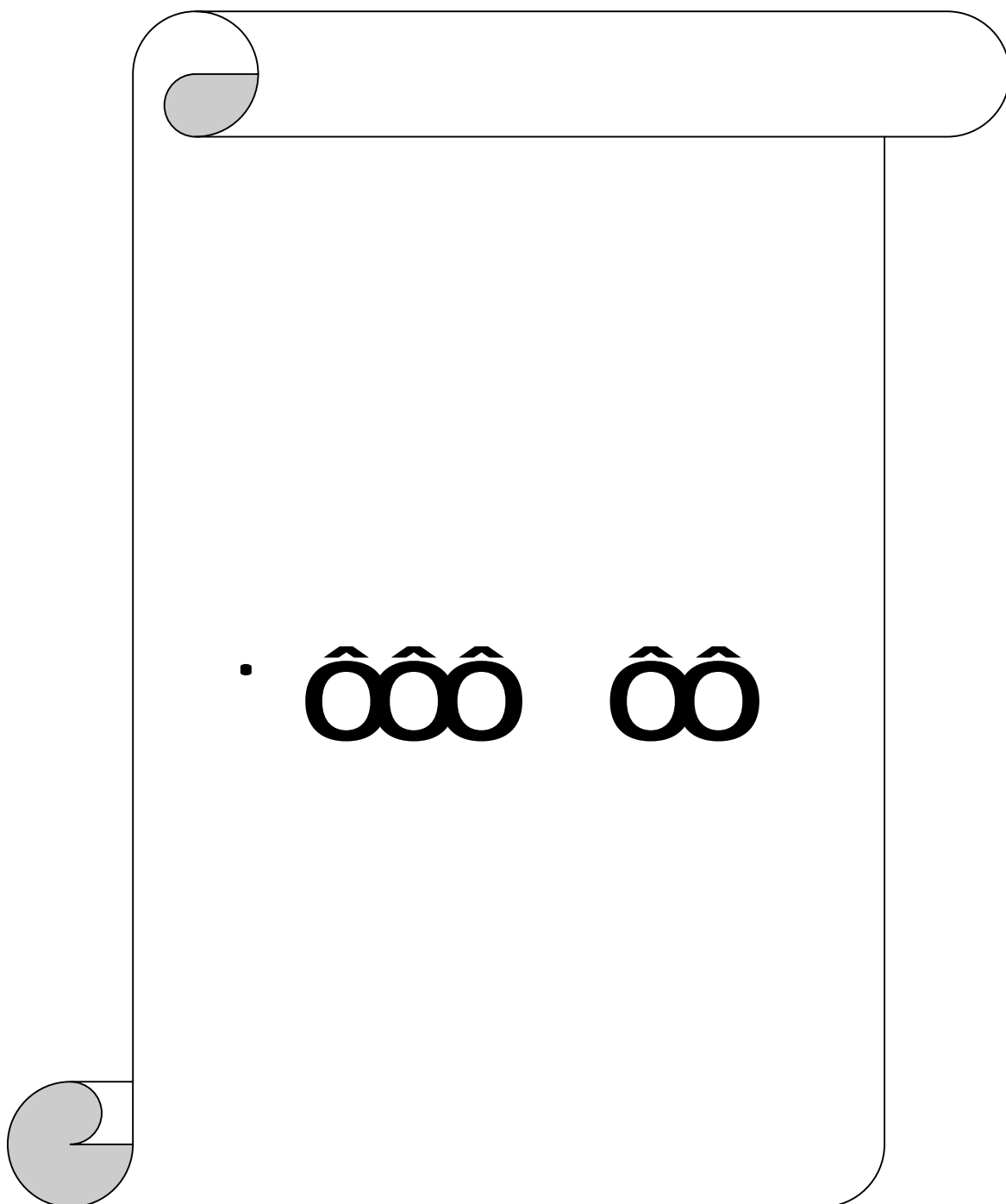
الفصل الثانى (التطبيق) التكرار ودلالاته فى سورتى الشعراء والقمر

..... Ù Ù
Ù Ù
..... Ù
% £ Ù
..... " " Ù 1 ã ä
..... "
.....
.....
Ù
..... ä Ù 2
..... " " 3 % £ ã ä
.....
Ù
..... % £ ã ä
Ù
Ù
.....

.....!% : !¹

""&&) : Ø Ø !²

'% : !³

• ôôô ôô

Õ

Û Û

Û

Û Û

Õ Õ Õ

Õ Õ

Õ

Õ

Õ Õ

.1

.2

.3

.4

.5

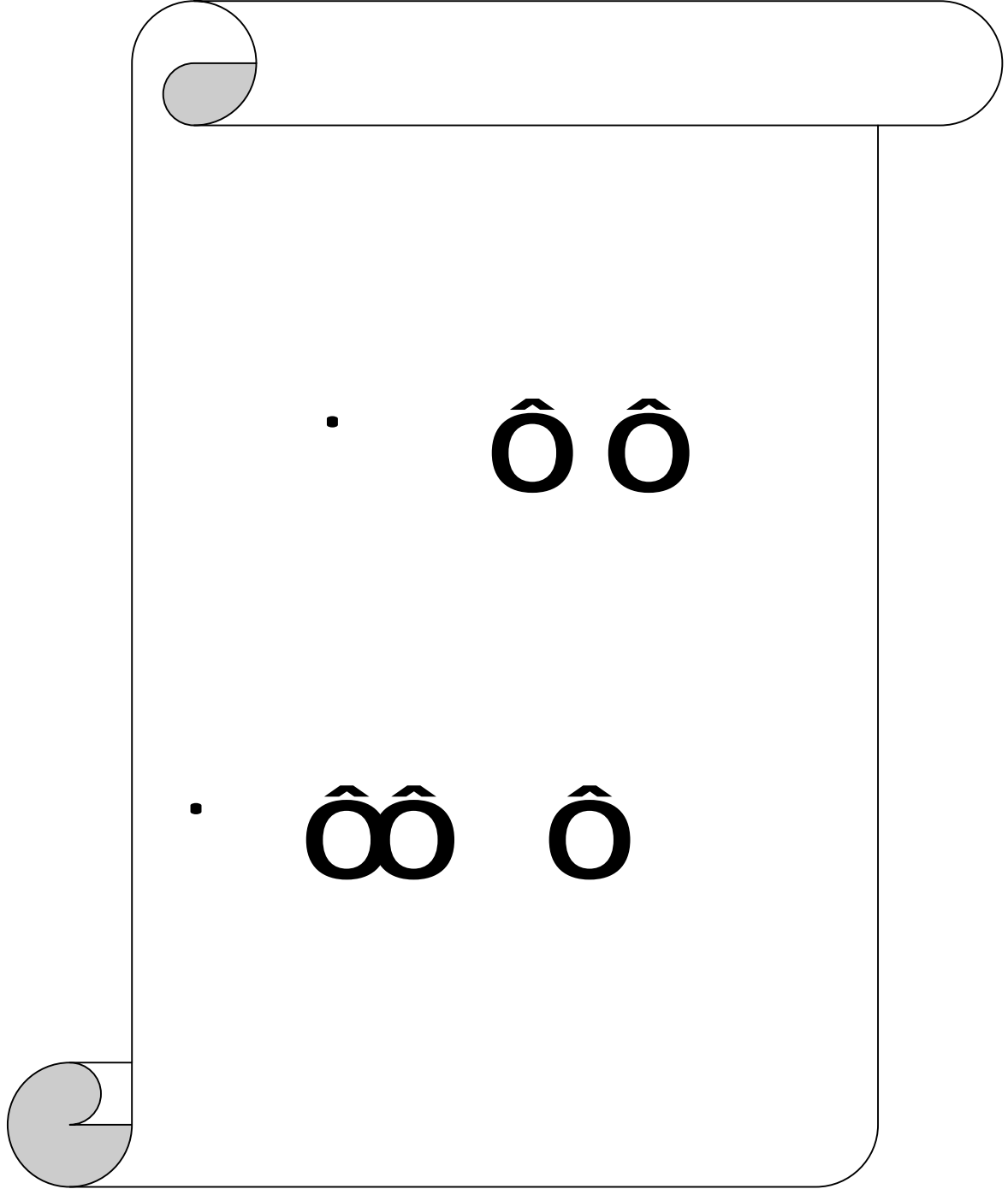
.6

.7

.8

.9

ô
ûô . ô . ô . ô
ô . ô ù ù
 ù . ù
 ù ù
 ù . ù
 ù
 ù
 ù
 ù

فهرس الموضوعات :

<u>الصفحة</u>	<u>الموضوع</u>
5	الفصل الأول: التكرار وقضاياه
5	1 !
6	*
6	{
9	2 !
9	❖
10	❖
11	3 !
11	✦
11	!
11	•1
15	•2
15	!
15	•1
17	•2
19	❖
20	✦
20	!
21	!
22	!
24	!

25	-4
34	-5
39 .	الفصل الثاني:
39 '.....'	-I
39 '.....'	-1
42 '.....'	-II
42 '.....'	! 1
43 '.....'	! 1
44 '.....'	-2
44 '.....'	! 2
48 '.....'	! 2
53 '.....'	∞ ∞ Ü✦
56 '.....'	Ü✦
	Ü✦

• ôô ô ô

ôôô

..... Ù Ù (1

..... " "

..... .fl Ł (2

..... % "

..... " \$\$\$' (3

..... (4

..... " " " "

..... Ù (5

..... " " " "

..... %)) (6

..... " " "&

..... Ù (7

..... ") % , %

..... Ù Ù (8

..... "& % +'

..... " " " "

..... Ù (10

..... "% % - '

..... " " " \$\$\$) (11

..... .fl Ł Ù (12

..... "& % +-

..... % **' (13

..... " "

· · · · · Ù (14

"% · &\$\$&

"" · % , \$ · · · · · (15

· · · · · Ù · · · · · * · (16

" " · % - & ·

" " · Ù · · · · · Ù · · · · · Ù · · · · · *

"& · · · · · (17

· · · · · (18

"% · % , \$

· · · · · (19

" " · " · · · ·

Ù · · · · · (20

"% · % - % ·

· Ù · · · · · (21

"% · % , % ·

· Ù · · · · · Ù · · · · · Ù (22

"% · % - ,

· Ù · · · · · (23

"" · " · · · ·

) · % , \$ · · · · · (24

· · · · · (25

" " · " ·

· · · · · (26

" " · % , * ·

· · · · · (27

"% · % +(·

· · · · · Ù · · · · · (28

